

तृतीयसत्रार्द्धम्

द्वितीयपत्रम्

साहित्यम्

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 80

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः।

(15×2=30)

1. अनुरणनरूपव्यङ्ग्यस्य ध्वनेः अपरं नाम किम्?
2. 'सप्तैताः समिधः श्रियः' इति कस्य ध्वनेः उदाहरणम्?
3. 'असमर्पितमपि गृहीतं कुसुमशरेण मधुमासलक्ष्मीमुखम्।' अत्र अर्थशक्त्या कोऽर्थः प्रकाशयते?

अथवा

'लुलितालकमुखी' इत्येतत् पदं कम् अर्थं प्रकाशयति?

4. 'विरोधिनः स्युः शृङ्गारो' के?
5. केन ध्वनिना सुकवेः भारती भाति?
6. वाक्यरूपः अलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यो ध्वनिः कतिधा मतः?

अथवा

ये अङ्गाश्रितास्ते के मन्तव्याः?

7. महाकवीनाम् उत्तमदेवताविषयप्रसिद्धसम्भोगशृङ्गारनिबन्धनाद्यनौचित्यं कथं ग्राम्यत्वेन न प्रतिभासते?
8. कविनिबद्धो वक्ता कतिविधः?
9. करुणविप्रलम्भशृङ्गारयोः कीदृशी सङ्घटना अपेक्षिता?

अथवा

अलङ्कृतीनां योजनं प्रबन्धरसादीनां व्यञ्जकत्वे कदा निबन्धनम्?

10. रसस्य परा उपनिषत् का?
11. 'धिग् धिक् शक्रजितम्' इत्यादौ श्लोकार्धे केषां व्यञ्जकत्वम्?

12. “तालैः शिञ्जद्वलयसुभगैः कान्तया. . . . .” इत्यादिपद्ये कस्य व्यञ्जकत्वम्?

अथवा

विरोधिरससम्बन्धिविभावादिपरिग्रहः कस्य विरोधाय स्यात्?

13. सुकवीनां मुख्याः व्यापारविषयाः के ?
14. वाच्य-व्यङ्ग्यप्रतीत्योः कः सम्बन्धः ?
15. व्यञ्जकत्वस्य विषयत्रयं किम् ?

अथवा

स्वरूपं प्रकाशयन्नेव परावभासकः कः ?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×6=30)

16. विवक्षिताभिधेयस्य अनुरणनरूपव्यङ्ग्यस्य शब्दशक्त्युद्भवे पदप्रकाशतां सोदाहरणं निरूपयत ।
17. शिखिपिच्छकर्णपूरा भार्या व्याधस्य गर्विणी भ्रमति ।
मुक्ताफलरचितप्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥
इति कस्य ध्वनेरुदाहरणमिति सप्रसङ्गं विमृशत ।

अथवा

रसबन्धोक्तमौचित्यं निरूपयत ।

18. अन्वयव्यतिरेकाभ्यां वर्णानां रसद्योतकत्वं प्रतिपादयत ।
19. ‘यस्त्वशक्तिकृतस्तस्य स झटित्यवभासते ।’ इति श्लोकांशं सुविशदं व्याख्यात ।

अथवा

गद्यबन्धेऽपि वक्तृवाच्यादिविषयापेक्षमौचित्यं सङ्घटनानियामकमिति विमृशत ।

20. इतिवृत्तवशायातां त्यक्त्वाऽननुगुणां स्थितिम् । उत्प्रेक्ष्याप्यन्तराभीष्टरसोचितकथोन्नयः ॥
-इति कारिकां व्याख्यात ।

अथवा

‘वृत्तयो द्विविधाः स्थिताः ।’ इति विशदयत ।

(1×20=20)

स. निबन्धात्मकः प्रश्नः समाधेयः।

21. सङ्घटनानां रसाभिव्यञ्जकत्वं विवेचयत।

अथवा

सुप्तिङ्-प्रभृतिपदांशानां रसादिव्यञ्जकत्वं सविस्तरं विमृशत।

अथवा

ध्वन्यालोकस्य तृतीयोद्योते निर्धारितपाठ्यांशमधिकृत्य विवेचितं विषयं संक्षेपेण उपस्थापयत।